

Sygn. akt V ACz 662/12

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący SSA Jadwiga Galas

Sędziowie SA Barbara Kurzeja (spr.)

SA Olga Gornowicz-Owczarek

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2012 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa W. S.

przeciwko A. W. (poprzednio J.) i D. D.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej A. W. (poprzednio J.)

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 19 stycznia 2012, sygn. akt XIV GNc 329/11

p o s t a n a w i a : prostując zawartą w rubrum postanowienia oczywistą niedokładność przez zamieszczenie po słowach: po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2012 r. słów „na posiedzeniu niejawnym”,

1. odrzucić zażalenie na postanowienie zawarte w punkcie pierwszym zaskarżonego orzeczenia w przedmiocie oddalenia wniosku pozwanej A. W. o przywrócenie terminu;
2. oddalić zażalenie na postanowienie zawarte w punkcie pierwszym zaskarżonego orzeczenia w przedmiocie oddalenia wniosku pozwanej A. W. o zawieszenie, w trybie postępowania zabezpieczającego, postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tychach pod sygn. akt KM 1583/11;
3. uchylić zaskarżone postanowienie w punkcie trzecim i w tym zakresie przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie;
4. wstrzymać wykonanie nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 4 października 2011 r., sygn. akt XIV GNc 329/11 na czas trwania postępowania prowadzonego na skutek wniosku pozwanej o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od tego nakazu;
5. zmienić zaskarżone postanowienie w zakresie punktu drugiego w ten sposób, że zwolnić pozwaną A. W. od ponoszenia opłat w postępowaniu zażaleniowym oraz od dalszych opłat ponad 1.000 (jeden tysiąc) złotych, w pozostałym zakresie wniosek i zażalenie oddalić.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił wniosek pozwanej A. J. o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty tego Sądu z dnia 4 października 2011 roku, a w konsekwencji odrzucił jej sprzeciw od przedmiotowego nakazu zapłaty. Oddalił także jej wnioski dotyczące wstrzymania wykonania nakazu zapłaty i zawieszenia postępowania egzekucyjnego. Zaskarżonym postanowieniem zwolnił również pozwaną od ponoszenia kosztów postępowania ponad wpis sądowy oddalając wniosek pozwanej do kwoty stanowiącej wysokość wpisu sądowego ustalonego w przedmiotowej sprawie.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd pierwszej instancji podał, iż powyższy nakaz zapłaty został wysłany pozwanej na adres zamieszkania wskazany w pozwie. Z uwagi na dwukrotne awizowanie przesyłki zawierającej nakaz zapłaty, pozostawiono ją w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia na dzień 24 października 2011 roku. Nieprzekonywujące są w ocenie Sądu twierdzenia pozwanej o braku informacji o awizowaniu przesyłki w świetle informacji urzędu pocztowego umieszczonych na przesyłce. Natomiast okoliczność zmiany nazwiska przez pozwaną Sąd uznał za niemającą znaczenia dla rozstrzyganej kwestii, gdyż na przesyłce widnieje adnotacja „adresat nieobecny” a nie „adresat nieznan”. Wobec niewykazania przez pozwaną, iż brak odbioru nakazu zapłaty nastąpił bez jej winy Sąd oddalił jej wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu jako bezzasadny. Nadto wobec negatywnego rozpoznania wniosku pozwanej o przywrócenie terminu brak było podstaw do wstrzymania wykonania orzeczenia w myśl art.172 k.p.c. Brak było także podstaw prawnych zawieszenia postępowania egzekucyjnego komorniczego – w trybie „zabezpieczenia”, prowadzonego na podstawie nakazu zapłaty wydanego w przedmiotowej sprawie w sytuacji prawomocności tytułu wykonawczego.

Sąd zwolnił pozwaną częściowo od kosztów postępowania uznając, że nie jest w stanie ponieść ewentualnych dalszych kosztów tego postępowania, które mogą wynikać w przypadku wniesienia środków zaskarżenia. Sąd oddalił jednak jej wniosek do kwoty stanowiącej opłatę sądową ustaloną w przedmiotowej sprawie bowiem w tym zakresie sprawa została prawomocnie rozstrzygnięta w nakazie zapłaty.

W zażaleniu pozwana zarzuciła Sądowi pierwszej instancji naruszenie art.168 § 1 k.p.c. poprzez przyjęcie, że niewniesienie sprzeciwu przez skarżącą spowodowane jest okolicznościami przez nią zawinionymi, naruszenie art. 172 k.p.c. poprzez niewzięcie pod uwagę wszystkich okoliczności sprawy, naruszenie art. 102 ust.1 u.k.s.c. poprzez uznanie, że sytuacja ekonomiczna skarżącej nie uzasadnia całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych. W oparciu o powyższe zarzuty wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu, zwolnienie od kosztów sądowych w całości, wstrzymanie wykonania nakazu zapłaty wydanego w niniejszej sprawie. Skarżąca podniosła, że informacje umieszczone przez listonosza na przesyłce nie są wiarygodne, nie dokłada on bowiem należytej staranności przy wykonywaniu swoich obowiązków o czym świadczy fakt, że w przypadku drugiego z pozwanych – D. D. na „zwrotce” umieścił napis „adresat nieobecny”, a pozwany nigdy pod tym adresem nie zamieszkiwał. Ponadto świadome niepodjęcie przesyłki rodzi dla pozwanej o wiele bardziej dolegliwe skutki, niż jej odebranie. Nie bez znaczenia jest też fakt zmiany nazwiska. Również kwestia odmowy zwolnienia jej od kosztów sądowych w sytuacji, gdy nie jest w stanie ponieść jakichkolwiek kosztów sądowych jest odmową przyznania jej pomocy we wnioskowanym zakresie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

zażalenie pozwanej zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Przesłanką odrzucenia sprzeciwu od nakazu zapłaty było wcześniejsze oddalenie wniosku o przywrócenie terminu do jego wniesienia. Z treści zażalenia wynika, że skarżąca zaskarżając postanowienie w całości, kwestionuje w istocie zasadność postanowienia o odmowie przywrócenia terminu. Nie budzi wątpliwości, że postanowienie w przedmiocie oddalenia wniosku o przywrócenie terminu nie podlega zaskarżeniu w drodze zażalenia – stąd zawarte w punkcie

pierwszym postanowienie o odrzuceniu zażalenia w tym zakresie na podstawie art. 373 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. – zasadność tego rozstrzygnięcia podlega bowiem kontroli przy rozpoznawaniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu sprzeciwu, w ramach regulacji zawartej w art. 380 k.p.c.

Przepis art. 169 § 5 k.p.c. przewiduje, że wszystkie postanowienia dotyczące wniosku o przywrócenie terminu (uwzględniające, oddalające lub odrzucające wniosek) mogą być wydane na posiedzeniu niejawnym. Mimo prawidłowego procedowania Sądu pierwszej instancji, na potrzebę wyznaczenia rozprawy w niniejszej sprawie wskazywały twierdzenia pozwanej zawarte we wniosku, z których wynikała konieczność przeprowadzenia dalszych dowodów, zwłaszcza osobowych. Podnoszone przez wnioskodawczynię okoliczności, zwłaszcza te dotyczące powtarzalności faktu nieotrzymywania korespondencji na adres zamieszkania oraz ewentualnego związku z zaistniałą sytuacją zmiany nazwiska przez skarżącą, wymagały przesłuchania pozwanej oraz doręczyciela celem wyjaśnienia nasuwających się wątpliwości. Należało również ustalić, czy pozwana zgłaszała kiedykolwiek reklamacje w placówce pocztowej odnośnie nieotrzymywania korespondencji oraz czy podjęła jakieś kroki w celu uniknięcia podobnych sytuacji w przyszłości.

Dokładne zbadanie argumentacji wskazanej we wniosku ma znaczenie przede wszystkim z uwagi na ważkie następstwa wynikające dla pozwanej z niepodjęcia obrony w zakończonym postępowaniu upominawczym. Jednocześnie na jej wolę uczestniczenia w procesie wskazuje fakt, że wraz z pozwanym D. D. wniosła zażalenie na postanowienie w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności mimo, iż dowiedziała się o tym fakcie pośrednio, gdyż jak wynika z pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tychach nie podjęła kierowanej na jej adres korespondencji w terminie, mimo dwukrotnego awizowania w dniu 30 grudnia 2011 r. i 10 stycznia 2012 r.

W świetle powyższych okoliczności uznać należy, iż pogląd Sądu pierwszej instancji o skutecznym doręczeniu skarżącej nakazu zapłaty był co najmniej przedwczesny. W sprawie zachodzi bowiem konieczność dokładnego zbadania przez Sąd Okręgowy okoliczności doręczenia przedmiotowego nakazu, czego jednak nie dokonano w kontrolowanym postępowaniu. Mając na względzie powyższe argumenty, orzeczono jak w punkcie trzecim sentencji z mocy art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Z kolei za wstrzymaniem wykonalności nakazu zapłaty z dnia 4 października 2011 r., na czas trwania postępowania prowadzonego na skutek wniosku pozwanej o przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu od tego nakazu, na podstawie art. 172 k.p.c. przemawia podnoszona przez pozwaną, a konieczna do ustalenia w tymże postępowaniu, okoliczność niemożności obrony swoich praw w procesie. Wobec wstrzymania wykonania nakazu zapłaty bezprzedmiotowe stało się rozważanie zasadności oddalenia wniosku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego, gdyż zakres ochrony do której zmierza drugi z wniosków został już skarżącej przyznany. Zażalenie pozwanej w tym zakresie – jako bezzasadne – należało zatem oddalić na podstawie art. 385 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

Co się zaś tyczy wniosku pozwanej o całkowite zwolnienie jej od kosztów sądowych, to materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwala na przyjęcie, iż nie jest w stanie ponieść tych kosztów nawet w części. Przede wszystkim w oświadczeniu o stanie rodzinnym i majątkowym nie podała dochodów męża, w zażaleniu wskazała jedynie na szereg wydatków, które ponosi oraz konieczność spłaty kredytu za mieszkanie, którego nie może sprzedać, gdyż realna wysokość kredytu przewyższa wartość mieszkania. Skarżąca wykazała więc jedynie, iż nie jest w stanie ponieść opłaty od sprzeciwu w pełnej wysokości, to jest w kwocie 6.749 zł, bez uszczerbku w utrzymaniu koniecznym dla siebie i rodziny (art. 102 u.k.s.c. w związku z art. 101 ust. 1 u.k.s.c.), natomiast nie wykazała, że jej sytuacja finansowa nie zezwalała na pokrycie części kosztów, to jest opłaty od sprzeciwu, który został wniesiony wraz z zażaleniem, w przypadku pozytywnego rozpoznania wniosku o przywrócenie terminu do jego wniesienia.

Sąd przyjął zatem, że kwota 1.000 zł leży w zasięgu możliwości finansowych skarżącej i zwolnił ją ponad tę kwotę od dalszych opłat a w pozostałym zakresie jej wniosek i zażalenie – jako bezzasadne – oddalił. Zatem zaskarżone postanowienie w zakresie zwolnienia od kosztów sądowych podlega częściowej zmianie (art. 386 § 1 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.). Z kolei w części, w jakiej jest bezzasadne, zażalenie podlega oddaleniu w oparciu o art. 385 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

Nie ulega wątpliwości, że postanowienie z dnia 19 stycznia 2012 r. zostało wydane na posiedzeniu niejawnym, podobnie jak postanowienie w przedmiocie wniosku pozwanego D. D., brak bowiem w aktach sprawy zarządzenia o wyznaczeniu na ten dzień rozprawy. Powyższa niedokładność podlega zatem sprostowaniu na podstawie art. 350 § 3 w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

Z.

(...);

(...):

- (...);

3.(...)

(...):